

Patriotisma deficītā

Sabiedrības uzmanības centrā šobrīd nonākuši divi jautājumi – kā tikt galā ar augstajiem elektrības un siltuma rēķiniem un satraukums par saspīlējumu pie Ukrainas austrumu robežām. Abi šie jautājumi saistīti ar vēl kādu – cik patriotiski esam pret savu zemi un cilvēkiem. Cik svarīga mums ir savu nacionālo interešu aizstāvība.

Vērtēt ģeopolitiskos sasprindzinājumus nav šī izdevuma specifika, tādēļ pievērsimies patriotismam ekonomikā. Šajā, LL februāra, numurā pārdomāt par iedzīvotāju patriotismu liek gan diskusijas par piena produktu tirgus saspīlējumu, gan piensaimnieku kooperatīvās sabiedrības “Straupe” pieredzes stāsts.

Saprotams, ka, augot cenām, katrs domājam vispirms par savu spēju tikt galā ar ikdienas izdevumiem. Iedzīvotāji izteiktāk nekā līdz šim meklē, kur ietaupīt, pirmām kārtām cenšoties mazināt izdevumus par pārtiku, kas joprojām ir nozīmīgākā izdevumu sadaļa vidusmēra māj-saimniecības budžetā. Zemnieks strauji augošo izejvielu cenu dēļ centīsies pārdot savu sūri sastrādāto par iespējami izdevīgāku cenu. Piena nozarē, kur regulāri tiek piedzīvotas cenu šūpoles, tiek izmantots augstā pieprasījuma un cenas brīdis, jo neviens nezina, kurā brīdī situācija krasi mainīsies. Pārstrādātājs, jo īpaši piena sektorā, atrodas spīlēs – pelnīt vajadzētu, bet nevar, jo izejvielu cenas uzkāpušas mākoņos, bet pārdot precī dārgāk nav iespējams – tirgotāji stāv pretī kā mūris un saka “nē” cenu pieauguma pieprasījumiem. Arī tirgotājam savu peļņas daļu zaudēt negribas, redzot pieaugošo konkurenci mazumtirdzniecībā un kovida dēļ krītošo pircēju plūsmu “sarkanā režīmā” lielveikalos. Lai to noturētu, plauktos aizvien vairāk vietas ieņem lēti produkti. Nav svarīgi, kādas izcelsmes, galvenais, lai būtu apgrozījums. Šo situāciju veikli iz-

manto lielražotāji, pārsvarā – efektīvi strādājoši ārvalstu uzņēmumi, kas spēj konkurēt ar lētāko cenu, otrā plānā atstājot produkta uzturvērtību un kvalitātes īpašības. Latvijas pircēju veikalos atstātā nauda nonāk viņu kabatās.

Nav pamata pārmetumiem nedz pircējam, nedz zemniekam, nedz pārstrādātājam, nedz tirgotājam – katrs darbojas savās interesēs. Risinājums? Te vietā jautājums – bet kurš par valsti domās? Tāds uzdevums būtu politiķiem un valsts pārvaldei. Lai arī liberālekonomisti aizrāda, ka politikai ekonomikā nav jājaucas un “naudai jāplūst brīvi”, tomēr pasaulē ir maz attīstīto valstu, kas šim uzstādījumam seko. Vairāk vai mazāk slēpta, tomēr savu interešu aizsardzība ekonomikā ir ierasta prakse. Latvijā ar šo nekad isti labi nav veicies, īpaši finanšu un tirdzniecības sektoros. Priekšplānā bijušas ārvalstu investoru intereses. Brīdī, kad jālemj par savu cilvēku pasargāšanu, pašu interesēm, sākas sikumainas diskusijas, kas bieži vien beidzas ar “čīks”. Risinājumi tiek atrasti tikai divos gadījumos – nākot vēlēšanās un “sprādzienbīstamos” brīžos, kad priekšā skaidri redzamas nepatīkšanas. Te jāpiemin jau ilgstoši mulljātais jautājums par PVN samazināšanu pārtikai, kur valdībai Finanšu ministrijas “nē” ir daudz svarīgāks par ražotāju un arī pircēju “jā”.

Mēdz teikt “zivs pūst no galvas” – nevaram gaidīt no cilvēkiem patriotismu ekonomikā, ja tādu neredzam valsts politikas virzītāju rīcībā.

Tomēr situācija nav līdz galam bezcerīga. Patriotisma sakarā minams viens piemērs, no kā mācīties – PKS “Straupe”, par kuru stāstām šajā LL numurā. Kooperatīva izcilais vadītājs Imants Balodis prasmīgi izveidojis ne tikai kooperatīvam lojālu saimnieku apvienību, bet arī pārstrādes uzņēmuma komandu, kas nodrošina augstas kvalitātes svaigus piena produktus sev lojālam pircējam. Šis ir gudras vadības radīts lokālpatriotisms, kura pamats ir stabilitāte visos laikos. Jo drošāk cilvēki ikdienā jūtas, jo lielāks ir viņu patriotisms. Tas nerodas no zila gaisa, tas prasmīgi jāveido.

IVETA TOMSONE

2022. gada nr. 2 (88)

Žurnāls “Latvijas Lopkopis”
iznāk reizi mēnesī.

Izdevējs: SIA “Latvijas Lauku
konsultāciju un izglītības centrs”

Iespiests SIA “UP Poligrāfija”

Tirāža: 2000 eks.

Lopkopības jaunumi: [http://new.llkc.lv/lv/](http://new.llkc.lv/lv/nozares/lopkopiba/pakalpojumi)
nozares/lopkopiba/pakalpojumi

facebook.com/Lopkopis

Dizains: Dzintars Melnis

Galvenā redaktore:

Iveta Tomšone (tāl. 26004506)

Nozaru redaktore:

Silvija Dreijere (tāl. 26552748)

Par reklāmas iespējām žurnālā
interesēties pa e-pastu
iveta.tomšone@llkc.lv, tālr.: 26004506

Adrese: Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku
pag., Ozolnieku nov., LV-3018, Latvija

Žurnāla abonēšanas cena
12 mēnešiem – 37,80 eiro
6 mēnešiem – 19,50 eiro
Viena numura cena – 3,30 eiro

Žurnālu iespējams abonēt
VAS “Latvijas Pasts” pasta nodaļās
un interneta vietnē:
[https://abone.lv/lv/latvijas_preses_izde-](https://abone.lv/lv/latvijas_preses_izdevumi/zurnali/2044/2022_gads/)
vumi/zurnali/2044/2022_gads/
Abonēšanas indekss 2044

Citējot un/vai pārpublicējot žurnāla
rakstus, atsauce obligāta.
Pārpublicēšanai jāsaņem redakcijas
rakstiska atļauja.

Vāka kolāža – Sandra Ruicēna

Izdevumā izmantoti
Ivetas Tomšones, Annas Ērlihas,
Daiņa Arbidāna un publicitātes foto

Nākamais žurnāla numurs iznāks
24. martā.